

Sophistici elenchi 34 (183a27-184b8)

Aristotelis *topica et sophistici elenchi*. Ed. W.D. Ross,
Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970, 1st edn. corr.)

34. Ἐκ πόσων μὲν οὖν καὶ ποίων γίνονται τοῖς διαλεγόμε- 183a27
νοις οἱ παραλογισμοί, καὶ πῶς δεῖξομέν τε ψευδόμενον καὶ
παράδοξα λέγειν ποιήσομεν, ἔτι δ' ἐκ τίνων συμβαίνει ὁ
συλλογισμός, καὶ πῶς ἐρωτητέον καὶ τίς ἢ τάξις τῶν ἐρω- 183a30
τημάτων, ἔτι δὲ πρὸς τί χρήσιμοι πάντες εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι λό-
γοι, καὶ περὶ ἀποκρίσεως ἀπλῶς τε πάσης καὶ πῶς λυ-
τέον τοὺς λόγους καὶ τοὺς συλλογισμούς, εἰρήσθω περὶ ἀπάν-
των ἡμῖν ταῦτα. λοιπὸν δὲ περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς προθέσεως
ἀναμνήσασιν εἰπεῖν τι βραχὺ περὶ αὐτῆς καὶ τέλος ἐπιθεῖ- 183a35
ναι τοῖς εἰρημένοις.
- Προειλόμεθα μὲν οὖν εὐρεῖν δύναμιν τινα συλλογιστικὴν
περὶ τοῦ προβληθέντος ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐνδοξοτάτων·
τοῦτο γὰρ ἔργον ἐστὶ τῆς διαλεκτικῆς καθ' αὐτὴν καὶ τῆς
πειραστικῆς. ἐπεὶ δὲ προκατασκευαστέον πρὸς αὐτὴν διὰ 183b
τὴν τῆς σοφιστικῆς γειτνίασιν, ὥστ' οὐ μόνον πεῖραν δύνασθαι
λαβεῖν διαλεκτικῶς ἀλλὰ καὶ ὡς εἰδῶς, διὰ τοῦτο οὐ μόνον
τὸ λεχθὲν ἔργον ὑπεθέμεθα τῆς πραγματείας, τὸ λόγον
δύνασθαι λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ ὅπως λόγον ὑπέχοντες φυλά- 183b5
ξομεν τὴν θέσιν ὡς δι' ἐνδοξοτάτων ὁμοτρόπως. τὴν δ' αἰ-
τίαν εἰρήκαμεν τούτου, ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦτο Σωκράτης ἠρώτα
ἄλλ' οὐκ ἀπεκρίνετο· ὡμολόγει γὰρ οὐκ εἰδέναί. δεδήλωται
δ' ἐν τοῖς πρότερον καὶ πρὸς πόσα καὶ ἐκ πόσων τοῦτο ἔσται,
καὶ πόθεν εὐπορήσομεν τούτων, ἔτι δὲ πῶς ἐρωτητέον καὶ τα- 183b10
κτέον τὴν ἐρώτησιν πᾶσαν, καὶ περὶ τε ἀποκρίσεων καὶ λύ-
σεων τῶν πρὸς τοὺς συλλογισμούς. δεδήλωται δὲ καὶ περὶ
τῶν ἄλλων ὅσα τῆς αὐτῆς μεθόδου τῶν λόγων ἐστίν. πρὸς
δὲ τούτοις περὶ τῶν παραλογισμῶν διεληλύθαμεν, ὥσπερ εἰ-
ρήκαμεν ἤδη πρότερον. ὅτι μὲν οὖν ἔχει τέλος ἰκανῶς ἂ 183b15
προειλόμεθα, φανερόν· δεῖ δ' ἡμᾶς μὴ λεληθέναι τὸ συμ-
βεβηκὸς περὶ ταύτην τὴν πραγματείαν. τῶν γὰρ εὐρι-
σκομένων ἀπάντων τὰ μὲν παρ' ἑτέρων ληφθέντα πρότερον
πεπονημένα κατὰ μέρος ἐπιδέδωκεν ὑπὸ τῶν παραλαβόντων
ὑστερον, τὰ δ' ἐξ ὑπαρχῆς εὐρισκόμενα μικρὰν τὸ πρῶτον 183b15
ἐπίδοσιν λαμβάνειν εἴωθε, χρησιμωτέραν μέντοι πολλῶ τῆς
ὑστερον ἐκ τούτων αὐξήσεως· μέγιστον γὰρ ἴσως ἀρχὴ παν-
τός, ὥσπερ λέγεται. διὸ καὶ χαλεπώτατον· ὅσῳ γὰρ κρά-
τιστον τῇ δυνάμει, τοσοῦτ'ω μικρότατον ὂν τῷ μεγέθει χα-
λεπώτατόν ἐστιν ὀφθῆναι. ταύτης δ' εὐρημένης ῥᾶον τὸ προσ- 183b20
τιθέναι καὶ συναύξειν τὸ λοιπὸν ἐστίν· ὅπερ καὶ περὶ τοὺς ῥη-
τορικοὺς λόγους συμβέβηκε, σχεδὸν δὲ καὶ περὶ τὰς ἄλλας
ἀπάσας τέχνας. οἱ μὲν γὰρ τὰς ἀρχὰς εὐρόντες παντελῶς

ἐπὶ μικρόν τι προήγαγον· οἱ δὲ νῦν εὐδοκιμοῦντες, παρα-
 λαβόντες παρὰ πολλῶν οἶον ἐκ διαδοχῆς κατὰ μέρος προ-
 αγαγόντων, οὕτως ηὔξηκασι, Τεισίας μὲν μετὰ τοὺς πρώτους, 183b30
 Θρασύμαχος δὲ μετὰ Τεισίαν, Θεόδωρος δὲ μετὰ τοῦτον,
 καὶ πολλοὶ πολλὰ συνενηνόχασι μέρη· διόπερ οὐδὲν θαυ-
 μαστὸν ἔχειν τι πλῆθος τὴν τέχνην. ταύτης δὲ τῆς πρα-
 γματείας οὐ τὸ μὲν ἦν τὸ δ' οὐκ ἦν προεξεργασμένον, ἀλλ' 183b35
 οὐδὲν παντελῶς ὑπῆρχεν. καὶ γὰρ τῶν περὶ τοὺς ἐριστικούς
 λόγους μισθαρνούντων ὁμοία τις ἦν ἢ παιδεύσις τῆ Γοργίου
 πραγματεία· λόγους γὰρ οἱ μὲν ῥητορικούς οἱ δὲ ἐρωτητικούς
 ἐδίδουσαν ἐκμανθάνειν, εἰς οὓς πλειστάκις ἐμπίπτειν ὤθησαν
 ἑκάτεροι τοὺς ἀλλήλων λόγους. διόπερ ταχεῖα μὲν ἄτεχνος 184a
 δ' ἦν ἢ διδασκαλία τοῖς μανθάνουσι παρ' αὐτῶν· οὐ γὰρ
 τέχνην ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῆς τέχνης διδόντες παιδεύειν ὑπ-
 ελάμβανον, ὥσπερ ἂν εἴ τις, ἐπιστήμην φάσκων παραδώσειν
 ἐπὶ τὸ μηδὲν πονεῖν τοὺς πόδας, εἶτα σκυτοτομικὴν μὲν μὴ 184a5
 διδάσκει μηδ' ὅθεν δυνησεται πορίζεσθαι τὰ τοιαῦτα, δοίη
 δὲ πολλὰ γένη παντοδαπῶν ὑποδημάτων· οὗτος γὰρ βε-
 βοήθηκε μὲν πρὸς τὴν χρεῖαν, τέχνην δ' οὐ παρέδωκεν. καὶ
 περὶ μὲν τῶν ῥητορικῶν ὑπῆρχε πολλὰ καὶ παλαιὰ τὰ
 λεγόμενα, περὶ δὲ τοῦ συλλογίζεσθαι παντελῶς οὐδὲν εἶχο- 184b
 μεν πρότερον λέγειν ἢ τριβῆ ζητοῦντες πολὺν χρόνον
 ἐπονοῦμεν. εἰ δὲ φαίνεται θεασαμένοις ὑμῖν, ὡς ἐκ
 τοιούτων ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχόντων, ἔχειν ἢ μέθοδος ἰκανῶς παρὰ
 τὰς ἄλλας πραγματείας τὰς ἐκ παραδόσεως ηὔξημένας, 184b5
 λοιπὸν ἂν εἴη πάντων ὑμῶν [ἦ] τῶν ἠκροαμένων ἔργον τοῖς
 μὲν παραλελειμμένοις τῆς μεθόδου συγγνώμην τοῖς δ' εὐ-
 ρημένοις πολλὴν ἔχειν χάριν.